

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. — Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda: Becskerek (Nagybecskerek),
Gopp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. — Telefon 21.

SZOMBAT, 1943 JULIUS 31

72. évfolyam

173. szám

Előfizetésben:

Evente 600 félévre 300
negyedévre 150 havonta 50

A mi feladataink

napjainkban tetőpontra emelkedő történelmi küzdelmek közepette is fokozódtak. Ezekben a napokban nemzetek és népek történelmének sorsdöntő fordulatai érdekfeszítő aktualitással elevednek meg.

A nemzetek egész történelmükkel meghatározzák a kerülnék minden új sorsforduló elé s hogy melyik milyen hamar, milyen könnyen járja, találja meg az átalakulás útját, az nem kis mértékben függ attól is, hogy mennyiben értette meg történelmének utmutatásait.

Egy nép jövőjét képviselő rétegei számára még nagy nemzeti katasztrófái is a felemelkedés forrásává válhatnak, ha felismeri ezek belső törvényszerűségeit és levonja tanulságait. A magyar nép küzdelmes története sok és nehéz szenvedés tapasztalatával a világs és határozott felismerés gazdag forrását kínálja. Sorsunk rajta, hogy megértsük és valóra váltsuk.

Kevés nemzet, melynek annyira tanulságos volna a történelme, mint a miénk. De nincs még egy népcsoport Bánátban, amely olyan kevéssé ismerné történelmét, mint a magyar.

Ha megvizsgáljuk ellenségeink célkitűzéseit és úgynevezett bizonyítékait, akkor minden esetben azt látjuk, hogy „történelmi tényekre” hivatkoznak. Bánáti magyarunk, miután nemzete történelmét nem ismeri az ilyen argumentálás előtt kénytelen meghajolni és szomoruan még maga meg hirdetni az ellenséges propaganda szélhámoságait. Az ellenséges „bizonyítékok” sohasem képviseltek történelmi igazságokat, csak történelmi tényeknek ügyes összeházasítása és egyoldalú megvilágítása.

Milyen szomorú az ember lelke, mikor egy-egy magyar ellátogat a szerkesztőségbe és lehangoltan közli velünk az ellenséges propaganda szövegeit, mint megfellebbezhetetlen tényeket. Mikor lehangolt magyarunkat felvilágosítjuk az igazságról, mikor mesterségesen összeházasított történelmi tényeket ismét úgy csoportosítjuk, ahogy azok a valóságban lejátszódtak, mikor az eseményeket nem propagandisztikus szövegekkel magyarázzuk, hanem tárgyilagos történelmi szemlélettel, akkor csodálkozunk csak igazán félrevezetett magyarunk.

Hétről-hétre futnak be lapunkhoz a vidéki egyesületek tudósításai. Érdekes előadáskorol olvasunk, de azt nem hirdeti egy sem, hogy rendszeresen tanulják és tanítják nemzetünk történelmét. Már több ízben hirdetem és mint addig hirdetni fogom, amíg meg nem valósítják.

Céljainkat mind addig nem fogjuk elérni, míg a nemzet valamennyi tagja meg nem ismerkedik dicsőséges múltjával.

Semmi sem fontos, csak a nemzetismeret. Irni és olvasni tudjon a nemzet valamennyi tagja és ismerje dicsőséges múltját. Ha nemzetismeretet tanítunk, úgy a legnemesebb és legfontosabb célért küzdünk. Ha elértük, hogy a nemzet megismerte magát, úgy

Német repülők London ellen intéztek hatásos támadást

Berlin, július 29.

Az Orel kanyarulat több pontján a tegnapi napon heves védelmi csatákban álltak a légierők kötelékeiktől hathatósan támogatott német csapatok. A német védelem változatos ütközetekben valamennyi támadást visszaverte, miközben újabb súlyos veszteséget okozott a bolsevistáknak. Az ellenség egymaga Orel északi harcszakaszán száznál több páncélos harcokcsit és harminchárom repülőgépet vesztett.

A keleti harcvonal többi szakaszain az ellenség helyi, meghatározott támadásokat vezetett, amelyeket a védelem heves ellenrohamokban visszavert.

Összesen 236 páncélos harcokcsit vesztettek a szovjetek a tegnapi napon.

Az utóbbi heves védelmi küzdelmekben különös hősiesség magatartást tanúsított a kelet-poroszországi első számú gyalogos hadosztály.

Amerikai csapatok előretöréseit Szicília szigetén, a tengerpart északi részén, a védelem visszaverte. A sziget kö-

zéprése ellen vezetett erős ellenséges repülő-támadások, a védelem csapatainak szilárd helytállásán, megghiusultak.

A sziget déli tengerpartjain a német vadászrepülők, éjjeli támadásban, súlyosan megrongáltak 6 ellenséges szállítóhajót.

Északamerikai repülő-kötelékek tegnap, a délelőti órákban, berepültek a Birodalom területe fölé. Német vadászok, az amerikai kötelékeket harc-baszálni kényszerítették, amelynek során az ellenséges repülők célzás nélkül bombákat dobtak néhány helysége, köztük Kasselre és több nyílt falura. A lakosságnak csekély volt a vesztesége. Épületekben szintén csak kisebb károk keletkeztek. A német légvédelmi erők lelőttek 35 amerikai négymotoros bombázót. Hét német vadászrepülőgépet elvesztett.

Elmult éjszaka, néhány ellenséges repülő, berepült a Birodalom északnyugati területe fölé.

Német harcrepülők, London területén, egyes célpontokat bombáztak.

A japán légi haderő

Japán berlini követségének légügyi attaséja érdekes adatokat bocsátott a sajtó rendelkezésére a japán légi haderőről. A japán légi haderő a földkerekség legfiatalabb nagyobbszabású légi hadereje. Általános fejlettségét csak a kínai háború első évében határozta el a japán kormány. Az első forradalmi jelentőségű lépés 1937-ben következett be, amikor a véderő összköltségvetésének már 27 százalékát a légi haderő fejlesztésére szánták. Ez a százalékarány állandóan emelkedett, 1940-ben elérte a 48 százalékot is.

Szervezetileg 1942 májusáig a japán légi haderő nem volt önálló fe-

vernem, hanem a szárazföldi és tengerészeti főparancsnokságok alá tartozott. 1942 májusában főleg német mintára megteremtették háromzet géppel Dohihara légi tábornagy vezetésével az önálló japán légi fegyvernemet. A legnagyobb harcászati és taktikai egység a hikkoshudan, amely három repülőhadosztályra, hadosztályonként három repülőezredre tagozódik. Egy japán repülőezredben — tartalékgépek nélkül — 243 repülőgép van. Minden hadsereg: oport főparancsnokság egy vagy két hikkoshudan fölött rendelkezik. Hogy hány hikkoshudan áll az egész haderő rendelkezésére, az természetesen szigorú katonai titok.

elértük a többi célt is, mert a nemzetismeret arra kényszerít bennünket hogy a munkát, a tanulást folytassuk, mert a nemzetismeret megtanítja magyaráinkat, hogy a tudatlanság volt a magyarság sirásója minden korban.

Akármiilyen probléma vetődik fel, a szemben álló mindig a történelemre hivatkozik, csak mi nem tesszük azt. A történelemismeret és annak ügyes felhasználása többet ér, mint a legkeményebb ököl. d. gy. l.

Minden repülőgép Japánban készül

A japán repülőgépipar magánkézben van ugyan, de a legszigorubb állami ellenőrzés alatt áll. Sajátságos és teljesen önálló ez a repülőgépipar. Gyártmányai a távolkeleti adottságokhoz idomulnak. A távolkeleti légi teret elsősorban a hihetetlen nagy távolságok jellemzik, majd a nagyfokú hőmérsékleti különbségek. Erősebb viharokkal szemben is ellenállóbbnak kell lenniük a gépeknek, mint máshol. A gyors fordulási képesség mellett csak másodrendű fontossága a nagy sebesség, a nagyobb hatóugár mellett eltörpül az erős fegyverzet jelentősége. A japán gépgyárak közül csak egy gyárt kizárólag repülőgépeket, a Nakajima repülőgépgyár. A többi gyár, Kobeban a Kawasaki, Tokióban a Mitsubics gyár egyéb harci gépeket: páncélosokat, tenger-alattjárókat és hadihajókat is gyárt. A japán gépépítő technika megalapítója amerikai és angol mérnökök mellett elsősorban Vogt Richard német mérnök, aki 1923—1933 között a Kawasaki-gyárban dolgozott s még ma is használt nyolc géptípust szerkesztett.

A most folyó háború legjobban bevált repülőgéptípusa a Mitsubics-féle Hayabusa rombolórepülőgép. Hayabusa magyarul annyit, mint Sólyom, a gép egyébként kétfedelű, alsószárny-építésű, 550 km sebességű típus, 1939-ben kezdte meg a gyár futószalagon gyártani.

Felderítő, könnyű és nehéz bombázók mellett kétmotoros zuhanóbombázókat is gyárt a japán repülőgépipar.

A múlt évtizedben Japán még külföldről bevitt gépekkel szerelte föl légi haderejét, de azóta annyira kiépítette gyárparát, hogy ma már a külföldi gépeket csak mint iskola- és gyakorló gépeket használják. Harcba csak olyan gépet vet a japán haderő, amelynek minden alkatrésze tisztán és kizárólag japán munka.

Uj német fegyver

A német lapok képekben bemutatják az új német fegyvert, az u. n. „tüztetőt”. A kép egy hatos ikercsővet mutat. A magyarázat szerint az új fegyver egyszerre dob gyújtó-, robbanó- és ködgránátot.

Báró Bánffy Dániel a Dunántúlon

Budapest, július 30.

A Magyar Távirati Iroda jelentése beszámol, hogy báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter dunántúli körútra ment.

Romel Görögországban van

Berlin, július 30.

A ma reggeli német lapok képeket közölnek, amelyeken Romel ünnepélyes üdvözlését mutatják be Görögországba való érkezésekor.

Szigoru intézkedéseket hozott az új olasz kormány

Róma, július 30.

Az új olasz kormány erélyes intézkedéseket hozott a rend fenntartására. A közrend fenntartása a katonaságra hárul. Magánembereknek éjszaka nem szabad közlekedni. Mindennemű csoportosulás és gyülekezés tilos. Három embernél többnek nem szabad az utcán közlekedni. Tilos a fegyverviselés. A hírlapok naponta csak egyszer jelenhetnek meg. A házak kapuját éjjelnappal nyitva kell tartani. Tilos röp-lapok terjesztése.

Megszigorították Törökországban a védkötelezettséget

Ankara, július 30.

A török kormány elrendelte, hogy ezentúl minden védköteles korban levő török állampolgár köteles eleget tenni katonai szolgálati kötelezettségének. Eddig bizonyos összeg lefizetésével a katonai szolgálatot meg lehetett váltani.

Mussolini Olaszországban tartózkodik

Róma, július 30.

Az olasz hírközlő ügynökség jelentése szerint a külföldön elterjedt hírekkel ellentétben Mussolini Benito Olaszországban tartózkodik.

Európa újjáalakul vagy elpusztul

Páris, július 30.

Creysse, a francia propaganda-ügyek főtitkára beszédet mondott, melyben hangsúlyozta, hogy a francia kormány a nemzetek közötti olyan megértésen munkálkodik, amelynek megvalósítása nélkül a régi európai nemzeteknek el kell pusztulniuk. Európa vagy újjáalakul, vagy elpusztul. Franciaország jelenlegi kormánya kihasznál minden előnyt. Ezzel szemben a szakadár vezérek csak játékszerek. Franciaországban a belső szakadást okozza, hogy sok francia nem érti meg a kormány együttműködésre irányuló politikáját.

Kihívítik az olasz külkereskedelmi minisztérium hatáskörét

Róma, július 30.

Az olasz külkereskedelmi minisztérium tevékenységét újonnan szabályozza a hivatalos lapban megjelent rendelet. A minisztérium bővített hatalmi kört nyel, amelynek értelmében például lefoglalhat olyan termékeket, amelyek kivitelre alkalmasak. Az olyan nyersanyagokat és félgyártmányokat, amelyeket export-árak előállítására lehet felhasználni, igénybe vehet a minisztérium.

Amerika a bolsevizmusért

Madrid, július 30.

Az Egyesült Államok protestáns egyházainak vezetői közös nyilatkozatot adtak ki, amelyben többek között megállapítják, hogy bár a kommunista világszemlélet ellentétben áll a keresztény hittel s a Szovjet-Unióban az egyház működését elnyomják, mégis a háború megnyerése érdekében az amerikaiaknak „nyílt és baráti alapon” együtt kell működniük a Szovjet-Unióval.

TECHNIKAI AKADÁLYOK MIATT a „Klárka” szombati (július 31-iki) előadása szerdán (augusztus 4-én) lesz megtartva. A szombatra váltott jegyek szerdára érvényesek.

Háborús és politikai helyzetkép

Olaszország mindent elkövet, hogy eleget legyen vállalt feladatainak – Majszi kinevezése igen kétes értékű

Olaszországból mind megbízhatóbb hírek érkeznek. Általában a szemlélődőnek az a benyomása, hogy Olaszország egyik napról a másikra átalakult és más belpolitikára tért át.

Az olasz minisztertanács — mint tegnapi számunkban megírtuk — feloszlatta a fasiszta pártot, mert a párt és működése ellentétben áll az olasz alkotmánnyal. A fasiszmus bukása Olaszország belső ügye — jegyzik meg az olasz lapok és ez nem tartozik az ellenségre. Minden intézkedés az olasz király és Olaszország nevében történt. A változás azért történt, hogy a belső rendet továbbra is fenn tudják tartani és a háborút folytatni. Általában azt a véleményt hangsúlyozza az olasz sajtó, ha sikerül a belső rendet fenntartani és helyreállítani, úgy az olasz nemzet megnyeri a háborút. Ha az új kormány nem tud ennek a feladatnak megfelelni, úgy a legsúlyosabb katasztrófa vár az olasz nemzetre. Megálapítja az olasz sajtó, hogy Badoglio-ra és kormányára igen súlyos feladat vár.

A külföldi sajtóban a legvadabb hírek láttak napvilágot Mussoliniról, lemondása óta. Az olasz hírközlő iroda megállapítja, hogy Mussolini Olaszországban él és nincs le-tartóztatásban.

Olaszország budapesti nagykövete felkereste Ghyczy külügyminisztert és közölte a változást, egyben kijelentette, hogy az olasz kormány barátsága

változatlan a magyar nemzet-tel szemben.

Kanada hadügyminisztere Londonban

Berni híradás beszámol, hogy Kanada hadügyminisztere Londonba érkezett, hogy ott megbeszéléseket folytasson azokkal a kanadai tisztekkel, akik most tértek vissza Földközi tengeri utjukról.

Majszi kinevezése kétes értékű

Berlinben megjegyzik, hogy Majszi kinevezése helyettes külügyi népbiztosnak igen kétes értékű, mert sorrendben Majszi a hatodik helyettes külügyi népbiztos. Mikor Litvinovot vissza rendelték Washingtonból, ugyan ilyen kinevezést kapott. Így most Moszkvának sem Londonban, sem Washingtonban nincsen nagykövete. Ez annak a jele, hogy a Szovjet nem kívánja szövetségeseivel elmélyíteni a kapcsolatát.

Giraud visszatért Algírba

Svájci híradás szerint Giraud visszatért Algírba. A jelentés beszámol, hogy Giraud őrizetére külön testőrséget szerveztek, miután kiderült, hogy merényletet terveztek ellene.

Orelnél folytatódik az elenséges nyomása

Orel továbbra is a bolsevista hadsereg legnagyobb temetője jegyzi meg a német távirati iroda, a keleti hadszíntéri helyzetről. Amennyiben még lehetséges, úgy a harcok ebben a térségben még fokozodnak.

Törökország a lausannei szerződés évfordulóját ünnepli

Istanbul, július 29

Törökország szombaton ünnepelte a lausannei békeszerződés aláírásának 20. évfordulóját. Ezzel a szerződéssel messzemenően revideálták a sévresi békeszerződést Atatürk csapatának győzelemai alapján. „Ha összehasonlítjuk Lausanne-t Sévres-rel — írja a „Tasvir” Eikjar —, Lausanne hegyóriásként emelkedik ki abból a mélységből, amelybe Sévres taszította a török nemzetet. Lausanne csodálatos feltámadást jelent Törökország számára.” Wadir Nadi a „Djumhurist” hasábjain a következőket írja: „Lausanne a mértékletesség győzelme volt. Sohasem felejtkeztünk meg akkor arról, hogy más népek életjogaik megtartása természetes dolog. Csak az volna kívánatos, hogy ma is minden nép Lausanneira emlékezzen.” Aszim Usz

képviselő emlékeztet arra, hogy a lausannei török küldöttség alapelve, a török nép felségjogának biztosítása nemzeti határai között, ma is a török politika alapelve. Ez a magatartás idézte elő, hogy Törökország a jelenlegi háborúban Anglia szövetségese és Németország barátja lehet egyszerre. Sertel a lausannei szerződést a tartós béke megteremtésére képes szerződések mintájának mondja. Lausanne azért teljesíthette feladatát, mert Törökország jogait megvérdje, de más államok jogait is elismerte.

Irodai erőket, 780

jó írással és nyelvtudással és mosónőket keresünk.

Jelentkezni „Deutsches Gewerbeamt”, Pupinova utca, Hary urnál.

USA-ban a legminimálisabb a kormánytöbbség

Stockholm, július 30.

Az Egyesült Államok képviselőháza heves vita után 196 szavazattal 193 ellenében két évi időtartamra korlátozta a kormánynak azt a különleges jogát, hogy idegen államokkal kölcsönöségi alapon kerekedelmi szerződéseket köthessen.

Találkozásom Badoglio marsallal

Afrikából repülőgépen tértem vissza Palermóba. Innét az expresszen száguldottam keresztül Szicília nap-sütötte paradicsomi tájain, majd a kompátkelés és néhány perces nápolyi tartózkodás után kora reggel érkeztem meg Rómába. Nem sokkal később a hadügyminiszterium épületében Badoglio előszobájában várakoztam. A titkár e nézésést kér, a Marsall telefonál. Öt perccel később kitérül előttem az ajtó és egy barátságos kéz rázza meg kezemet. Badoglio szobája térképüzlet benyomását kelti. Nincs egyetlen szabad hely a falon, ahol ne függenének óriási térképcsodák. A piros zászlócskákkel jelzett helyek árulják, mivel foglalkozik a Marsall.

Amikor helyet foglaltunk, utam felől érdeklődik, szeretettel nyugodtan mosolytalanul. Végtelen udvariassága elensúlyozza komolyságát és látható fáradtságát. Ahogy titkártól hallottam a Marsall nagyon sokat dolgozik és így fáradtsága érthető. Mozdulatai, hanglajtése, arcvonásai azonban elütnek olasz testvéreitől. Az északi emberek kimért-ségével beszél. Ha rápillantok, dán katonatisztek jutnak eszembe. Világos, majdnem fehér arcán két nély, függőleges ránc vonul végig. A felületes szemlélő inkább hardvágásnak nézne, mint a koradományozta barázdának. És ez a fehér arc komoly, elmélyedő. A szemé éléken figyel, de csak egy darabig. Láthatóan megalkotta rólam a véleményét és most már csak a csevegés érdekli.

Néhány szót aiándékoz nekem, de arra vonatkozóan is közlési tilalommal köti meg kezemet. Hazánkról szóló baráti szavai meggyőződésnek eredményei ezeknek semmi közük az udvariassághoz. Szavaira és véleményére építeni lehet. Bármit lenne sziklaszilárd hittel bíznék ítéletének és elhatározásainak helyességében. Olyan ember, akit fent és lent becsülnék és tisztelnék.

Érzem, hogy soha nem tudnék róla nyeglén, komolytalanul nyilatkozni. Csak tisztelettel, elismeréssel, a nagy embereket megillető önkénytelen megbecsüéssel. Olyan ember, a veszély perceiben nem veszti el a fejét. Amikor irrasztalára helyezem autogrammkötetemet, sokáig néz. Kormányzónk energikus kézalírását. Lapoz a füzetben, Vittoria Emanuele kéziyegénél megáll, kissé kiegyenesedik mintha tisztelegne királya előtt. Azután bucsuzunk. Nem várakozik rá senki, üres az előszobája. Egyedül marad és munkája fölé hajol.

Kint a római ucca napsütötte zsi-vájában még sokáig visszagon-doltam rá. Ugy tűnt, mintha a mi vidám életörömünkre vigyázna egy tudós, öreg, nyugodt katona. Élményekkel teli percek és remek aláírását ajándékozta nekem Pietro Badoglio marsall.

Holló József.

HIREK

Vasárnap	Julius 31 nap
25	Kat. Jakob ap. Prot. Jakob
Hétfő 26	Kat. Anna assz. Prot. Anna
Kedd 27	Kat. Kamilla Prot. Olga
Szerda 28	Kat. Ince pápa Prot. Ince
Csütörtök 29	Kat. Mártha sz. Prot. Márta
Péntek 30	Kat. Judit vt. Prot. Judit
Szombat 31	Kat. Loyol. Ign. Prot. Oszkár

Ma a **Nikolics gyógyszertár** **Frucht Platz (Buza tér)** tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 3 óráig csak az ügyeletes gyógyszertár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvos **Becskerek (Nagybecskerek) egész területére szombaton este 8 óráig, hétfő reggel 6 óráig dr. Szavin Evgenije** lakik **Mária Terézia ucca 28. szám alatt.**

BMKSZ nagybecskereki fiókiának választmányi ülése. A BMKSZ nagybecskereki fiókiának választmányi ülése augusztus hó 1-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja XX. választmányi ülését a Szövetség Centrál szállóbeli hivatalos helyiségében a következő napirenddel: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az 1943. június 27-iki választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztári jelentés. 5. Esetleges indítványok és kérelmek. A választmányi ülésen az alapzabályok értelmében csakis választmányi tagok vehetnek részt.

Adomány. Osztó János becskerekeli vendéglős 250 dinárt a róm. kat. árva háznak és 250 dinárt a BMKSZ gyermekotthonnak adományozott.

Egy dán tudós érdekes megállapítása a járványok terjedéséről. Kopenhágából jelentik: Helge Petersen dán tudós, a kopenhágai meteorológiai intézet igazgatója érdekes magyarázatot talált a járványok feltűnő periódikus ismétlődésére. Petersen bebizonyította, hogy sok járványos betegség, különösen az északon évente ismétlődő gyermekbénulási járvány, az összes azonos szélességi fokon levő helyeken egyszerre lép fel. Ez a körülmény, valamint az a tény, hogy a gyermekbénulási járvány pontosan az őszi napéjegyenlőség idején éri el tetőpontját, a dán tudós szerint arra enged következtetni, hogy a járványok terjedése a nap állásával kapcsolatban áll. Feltűnő tény, hogy Skandináviában szeptember 19. és 21. között lép fel a legtöbb gyermekbénulási megbetegedés, Ausztráliában viszont, ahol az évszakok éppen fordított sorrendben következnek, áprilisban észlelik a legtöbb megbetegedést. A dán tudós szerint az orvostudományra vár annak megállapítása, hogy milyen kapcsolatban áll a baktériumok szaporodása és az emberi szervezet a napfényhatással.

Szinyei Merse Jenő a magyar kulturpolitika kérdéseiről

A Központi Sajtóvállalat 25 éves jubileuma alkalmából kérdést intézett dr. Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, aki az alábbi nyilatkozatot bocsátotta rendelkezésükre.

— Az elmúlt 25 esztendő a magyar kulturpolitika történetének igen gazdag időszaka volt, — mondotta a kultuszminiszter — amelynek munkájából a Központi Sajtóvállalat minden tekintetben és minden téren méltón kivette részét. Mély hálával és elismeréssel gondolok vissza Bangha páterre Butykay páterre és lelkes társaikra, akik megteremtették az első nagy keresztény összefogás eredményét, a Központi Sajtóvállalatot. Hatalmas támaszt nyert benne keresztény és nemzeti kulturpolitikánk is, amely — különösen kezdetben — az akadályok tömegével találta magát szemben.

— Bizvást mondhatom, hogy a keresztény sajtó támogatása nélkül kiváló elődeim aligha tudtak volna oly nagyjelentőségű eredményeket elérni. A Központi Sajtóvállalat 25 esztendő jubileuma tulajdonképpen a keresztény magyar kulturpolitikának is ünnepe, mert a keresztény magyar kultúra megerősödése egybe esik a keresztény sajtó megalapításával. Pedagógiai célkitűzéseinknek átállítása, a kolarendszerünk átalakítása, a művészetnek, irodalomnak és tudománynak keresztény nemzeti alapokra helyezése a valláserkölc i oktatás és nevelés intézményesebb biztosítása, az ősi hagyományok megbecsülése mind ennek az elmúlt 25 esztendőnek gazdag eredményei közé tartoznak. A Központi Sajtóvállalat lapjai soha nem tértek le arról az utról, amelyet Szent István szelleme megjelölt és hűek maradtak mindenkor azokhoz a nemes tradíciókhoz, amelyeket a katolikus ősök vérükkel és verekjükkel megvédelmeztek. Mi, akik mindig büszke örömmel és meleg szeretettel kísértük figyelemmel ennek a 25 esztendőnek ragyogó állomásait, egész lelkünkben csak azt kívánhatjuk, hogy sok hasonló jubileumot ünnepeljenek meg még azok a lapok, amelyek a legnehezebb időkben is töretlenül és győzelmesen álltak a magyar vártán.

— Mik Nagyméltóságodnak a tapasztalatai a mai ifjúságról?

— Az ifjúságot eléggé szeretni sohasem lehet — mondotta a kultuszminiszter. — A mai ifjúságot a közös célok és törekvések iránti lelkesedés hatja át, bizik a magyar jövőben és a keresztény nemzeti gondolat diadalában. Sokkal inkább kiveszi részét a magyar közösségi életből mint azelőtt, a nélkül azonban, hogy ez a tanulás és fegyelmegzség rovására menne. Mindent megteszünk, hogy a magyar ifjúságot megfelelő sajtóval és sajtó-

termékkel is ellássuk. Ma már több százezres példányszámban jelennek meg azok az ifjú ági lapok, amelyek megfelelő olvasnivalóval látják el az ifjúságot. Mindent elkövetünk, hogy minden tehetséges ifjú részére biztosítsuk a tanulás lehetőségét. — Hála Istennek, ma már ott tartunk, hogy szegényt és gazdagot egyformán várják legmagasabb kulturintézményeink falaik közé és a legutóbb megindult hatalmas diákinternátus mozgalom is üdvösen érezteti majd hatását ifjúságunk erkölcsi, egészségügyi és gazdasági védelme terén. A falusi tehetőségmentő akció legutóbb lezárt eredményei bizonyítják, hogy a falusi szegény emberek tehetséges és jellembelileg is kiváló gyermekeinek a felkarolása nem volt hiábavaló.

— Hogyan látja Nagyméltóságod a hitvallásos iskolák működését?

— Mint azt kultuszminiszteri működésemegek egy esztendeje alatt több ízben is hangoztattam egyházi iskoláinkra igen nagy szükség van és azokra a jövőben is a legteljesebb mértékben fenn kell tartanunk, nemcsak azért, mert őszintén szeretjük őket, hanem azért is, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a nemzet sorsdöntő időszakaiban alig felbecsülhető várai voltak a magyar életnek. A nemzet ezért a legnagyobb hálával tartozik az egyházaknak. Örömmel állapítom meg, hogy egyházaink és egyházi intézményeink vezetőivel a legkövetesebb harmóniában és egyetértésben dolgozunk együtt.

— Tudjuk jól, hogy Excellenciád milyen melegen felkarolta a magyar műemlékek védelmét. Mik a tervei Excellenciádnak a magyar műemlék védelemmel kapcsolatban.

— Műemlékeink védelme egyenlő hagyományaink védelmével. Amelyik nemzet nem ragaszkodik hagyományaihoz, elvezti nemzeti sajátosságait és előbb-utóbb eltűnik a népek tengerében. Műemlékeink nehéz történelmi korszakaink tanui. Sajnos, kevés maradt meg belőlük mert a századokon keresztül felettünk zugó viharok közülük sokat elsodortak. Éppen ezért nem lehet elég gondtal őrködnünk a megmaradt kevés számú műemlék fölött. — Műemlékeink védelme érdekében tehát korszerű rendelkezéseket tartalmazó törvényjavaslatot készíték elő. A hagyományvédelemmel kapcsolatos levéltáraink védelme, a bennük rejlő mérhetetlen kincsek megőrzése, rendezése, feldolgozása és publikálása. Ez a munka országos érdekű.

— E téren is megfelelő törvényjavaslat kidolgozását tettem folyamatba, — fejezte be nyilatkozatát Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter.

Barátságos labdarugómérkőzés. Nyomdászok—Cukorgyári munkások szombaton délután 5 órakor a Hajrá sporttelepén barátságos labdarugó mérkőzést játszanak.

Pénztárcát találtak. Szerkesztőségünkbe behoztak egy fekete pénztárcát. Igazolt tulajdonosa a hivatalos órák alatt átveheti.

Ármaximálások ezerhatszáz esztendővel ezelett. A történelemben legelőször a Kr. u. harmadik évszázadban sikerült kimutatni olyasféle gazdasági rendelkezést, amilyen napjainkban az ármaximálás és a küzdelem a fekete piac ellen. Diocletianus (Kr. u 239—313) római császár rendelettárában találtak egy negyven mai nyomtatott sornak megfelelő előírást mely a legkülönbözőbb közszükségleti cikkek legmagasabb árát szabályozza. Az árak jegyzékében gyümölcs, bor, vaj, só, méz és egész sereg más élelmiszer fordul elő. Azonkívül gyapju- és selymáruk és egyéb hasonló anyagok számára is tartalmaz a rendelet árrögzítéseket. Megszabja a császár a fuvardíjakat, a kézműiparosok bérét és a könyvmásolók tiszteletdíját is.

A magyar gazdák mindennemű gabonaféléjüket, gazdasági terményeiket a következő falvakban csak a helybeli Gazdakör útján értékesítik: Tamásfalva, Torda, Torontálvásárhely, Ürményháza, Törzsudvarnok, Magyarmaidán, Rábé, Egyházaskér, Beodra, Bóka, Csóka, Felsőmuzslya, Magyarcsernye, Tóba, Herte'endvialva, Magyarittebe, Magyarasztmihalva, Törökbecse-Aracs Szőlősványok, Lukácsfalva, Nagyezsébet'ak, Szaián, Padé, Torontál-oroszi, Nagybikács, Torontáltonoly és Sándoregyháza. A Gazdakörökön keresztül történő értékesítés nem csak előnyös értékesítési mód, de magyar szervezet támogatása a gazdák részéről.

Cyprus szigetére amerikai főparancsnokot neveztek ki

Róma, július 30.

Cyprus szigetére — római jelentés szerint — amerikai főparancsnokot neveztek ki. A sziget polgári életét továbbra is az angol kormányzó irányítja. A Cyprusban állomásozó brit és amerikai csapatok viszont ezentúl amerikai főparancsnok alatt állnak.

A török államfő bolgár-barát magatartását méltatja a „Zora“

Szófia, július 30

A „Zora“ a lausannei szerződés aláírásának huszéves évfordulóját méltatja s rámutat arra, hogy annak idején Bulgária is ujjongva ünnepelte a török sikert, mivel Törökország ellenségei akkor Bulgária ellen ségei is voltak, Bulgáriában mindenki örült, hogy győzött az igazságosság s hogy Törökországnak sikerült az első csapást mérni a versaillesi rendszerre. Bulgáriának — írja a „Zora“ — különös oka van, hogy megemlékezzék a lausannei szerződés évfordulójára. Izmet Inönü, aki a lausannei értekezlet előtt képviselte a török érdekeket, akkor Bulgáriáról sem feledkezett meg s védelmezte Bulgáriának az égeitengeri kijáróra való jogát is. Törökország mai emlékünnepé — írja végül a „Zora“ — alkalmat ad Bulgáriának arra, hogy hálával emékezzék meg a szomszédos állam e'nökének erről a nemes gesztusáról.

TARKA-EST

a Városi Színházban
1943 jul. 31-én, szombaton 7.30 órai kezdettel
a Vöröskereszt javára.

ZENE

ÉNEK

HUMOR

Katonák szórakoztatják Becskerek közönségét.

Jegyek elővételben péntektől kezdve délelőtt 10—2 és délután 5—7 óráig a színházban kaphatók. 763

Ingatlanok eladása

Szerbia gazdasági főmegbizottja hivatalos lapjának 52. számában 1943. május 29-én megjelent rendelete az ingatlanok eladását a következőképpen szabályozza:

1. §. Belföldi ingatlan eladása, ill. megszerzése tilos, hacsak nem engedélyezte Szerbia gazdasági főmegbizottja, vagy egyik a főmegbizott által arra felhatalmazott hatóság. Engedélyezésre kötelezettek azok a jogügyletek is, melyek belföldi ingatlan eladásának, illetve megszerzésének tárgyát képezik.

A hitelesítési hatóságok az ingatlan adás-vételre vonatkozó szerződéseket csak abban az esetben törvényesítetik, hogyha az eladó, ill. vevő Szerbia gazdasági főmegbizottjának, vagy az általa arra felhatalmazott hatóság engedélyét főmutatja. Az adóhivatalok is csak abban az esetben róhatják ki az illetéket, hogyha a vételt Szerbia gazdasági főmegbizottja vagy megbízott hatóság jóváhagyta.

Folyamatban levő kényszereladásokat tovább lehet vezetni és újabbakat is meg lehet kezdeni. A bíróság a kerületi előjárósághoz teszi át a folyamatban levő eljárást, a kényszereladás határnapjának megjelölésével. A kerületi előjáróság az eljárás iratait azzal származtatja vissza a bírósághoz, hogy az illető ingatlanmegszerző az óvadékot lefizette, amit a bíróság a függelékhez hozzátűz. A függelék csak akkor válik jogerőssé, hogyha a vevő az ingatlan megszerzésére, ill. megvételére beszerezte Szerbia gazdasági főmegbizottjának, vagy meghatalmazott hatóságának engedélyét. Az engedély kiszolgáltatásakor nyomban le kell fizetni az egész vételárat.

2. §. A birtokváltás csak úgy kerülhet a telekkönyvben keresztül vezetésre, hogyha Szerbia gazdasági főmegbizottjának, vagy meghatalmazott más hivatal engedélyét az eladáshoz, illetve megvételhez az engedélyt megadta.

3. §. Szerbia gazdasági főmegbizottjának engedélye nélkül a birtokváltás a következő esetekben vezethető keresztül a telekkönyvben:

Az ingatlan megszerzése törvényes örökösödés után, vagy az örökösödési eljárás után az örökösökkel történt közös megegyezés alapján, valamint végrendelet alapján leszármazottakra és túlélő házastársra.

Ajándékozás esetén leszármazottaknak.

Házastársak egymásközötti ajándékozás esetén.

A hivatalos lap 79—86/1941. és az agrárreformtörvényt illető szabályozás keretében eső ingatlanok, valamint ingatlan kártalanítások.

Téves telekkönyvi bejegyzés kiigazítása.

4. §. Hogyha egy ingatlan tulajdonjoga per tárgyát képezi, az ítéletet a bíróság meghozhatja. Az új birtokot, ill. tulajdonost azonban csak Szerbia gazdasági főmegbizottjának, vagy meghatalmazott hivatala által kiadott engedély alapján lehet a telekkönyvbe bevezetni.

5. §. Az 1. §-ban megjelölt jogügyleteket csak a Szerbia gazdasági főmegbizottjának engedélye keretében belül vezethetők keresztül a telekkönyvben.

Szerbia gazdasági főmegbizottja az állami jelzálogbanknak, vagy más banknak megengedheti, hogy az ingatlan-birtokban a szerződés feltételei alapján résztvegyen.

6. §. Olyan jogügyletek, amelyek nem felelnek meg a rendelet 1. §-ának,

érvénytelenek. Jogügyleteknél, amelyek tárgya valamely ingatlanrész telekkönyvi átírása csak az 1. §-ban körülírt engedély alapján érvényesek. Engedély megtagadása esetén a jogügylet nem érvényes.

Az 1. §-ban körülírt rendelkezések olyan jogügyletekre is vonatkoznak, amelyekot a felek 1942. október 16-ára kötöttek.

Olyan jogügyletek, amelyek engedélyhez kötöttek, megkötésük után 30 nap múlva az illetékes hatóság elé terjesztendők. Jogügyletek, amelyek jelen rendelet megjelenése előtt jöttek létre, a mostani rendelet megjelenésének napjától számított 90 nap múlva bejelentendők. Elkésetten előterjesztett jogügyletek érvénytelenek.

7. §. Aki jelen rendelet kijátszása céljából köt jogügyletet, vagy valaki olyan szerződés kötésénél segítséget nyújt vagy olyan szerződés megkötésére valakit rábeszél, azt az illetékes táborparancsnokság 600 ezer dinárig terjedő készpénz és 6 havi elzárással bünteti. Azonkívül elköszöthetja az ingatlanait.

8. §. Szerbia gazdasági főmegbizottja a rendelethez végrehajtási utasítást is ad ki.

9. §. Az 1941. június 10-én a hivatalos lap 95. számában megjelent és a devizarendelet rendelkezései érvényben maradtak.

10. §. Amennyiben olyan ingatlanok

átírásáról van szó, amely zsidók, vagy cigányokra vonatkozik 1941. május 30. kelt rendeletben van körülírva (hivatalos lap 83 ff és 137 ff) hogyha a szükség úgy kívánja, azon rendeletek rendelkezései maradnak érvényben. Azon rendeletek alapján adott engedély pótolja jelen rendelet által előírt rendelet engedélyét.

11. §. Jelen rendelet érvénybelépésével az ingatlanok eladására vonatkozó 1942. okt. 16-án (hivatalos lap 282 f. oldal) valamint a végrehajtási utasítás (1942. október 17. Hivatalos lap 283 f. oldal) hatályon kívül esik.

Hirdetmény 779

A banatszko arandjelovói rk. egyházközség templomának kívül-belül való renoválásának árlejtését augusztus hó 1-én tartja meg. Kéri azon építő és festőket, kik az árlejtésen részt ohajtanak venni, nevezett napon jelenjenek meg a helyszínen.

A Czikajló-gyógyszertárban egy mindenest leányt

azonnal felvesznek.

Jelentkezni lehet a hivatalos órák alatt ugyanott.

781

Főzelék- és gyümölcsárak

A kerületi előjáróság ár- és bérmegeállító osztálya 2690/1943. rendeletével, az ár- és bérmegeállító biztos 1520/1943. számú rendelkezése alapján a Bánát területére a főzelékfélék és gyümölcs árakat következőképpen határozta meg:

Burgonya (új)	1 "	10.—	11.50	13.—	14.50	dinár
Borsó hüvelyben	1 "	12.—	13.80	15.—	17.—	"
Borsó kifejtve	1 "	24.—	—	27.—	30.—	"
Bab (zöld)	1 "	6.—	6.90	8.—	9.—	"
Tök és jurgeta	1 "	2.—	2.30	3.—	3.50	"
Kalarábé	1 "	4.—	4.60	5.—	5.50	"
Káposzta	1 "	3.—	3.45	4.—	4.50	"
Kelkáposzta	1 "	7.—	8.05	9.—	10.—	"
Spenót	1 "	10.—	11.50	13.—	14.50	"
Sóska	1 "	15.—	—	17.—	20.—	"
Paradicsom	1 "	6.—	6.90	8.—	9.—	"
Hagyma (fiatal)	1 "	6.—	6.90	7.50	8.50	"
Fokhagyma (fiatal)	1 "	10.—	11.50	13.—	14.50	"
Petrezselyem (zöldség), pasternák	1 "	10.—	11.50	13.—	14.50	"
Sárgarépa	1 "	8.—	9.20	10.—	11.—	"
Cékla	1 "	6.—	6.90	8.—	9.—	"
Torma (öreg), retek	1 "	10.—	11.50	13.—	14.50	"
Hónapos retek, kis csomag	3.—	—	—	4.—	5.—	"
" " nagy "	4.—	—	—	5.—	6.—	"
Fejes saláta (kicsi) db	0.50—1.—	—	—	0.75—1.50	1.50—2.—	"
" " (nagy) "	1.00—1.50	—	—	1.00—2.00	2.00—2.50	"
Ugorka	1 kg	4.—	4.60	5.—	5.50	"
Karfiol egy fej	5.00—7.00	—	—	6.00—8.00	7.00—10.00	"
Spárga	1 kg	22.—	—	25.—	28.—	"
Gomba	1 "	22.—	—	25.—	28.—	"
Paprika darabonként	0.15—0.25	—	—	0.25—0.50	0.30—0.60	"
Meggy I.	1 "	24.—	—	30.—	33.—	"
" II.	1 "	16.—	—	18.—	20.—	"
Ribiszke	1 "	28.—	—	32.—	34.—	"
Biszke	1 "	24.—	—	28.—	32.—	"
Málna	1 "	32.—	—	35.—	38.—	"
Alma I.	1 "	20.—	—	24.—	28.—	"
" II.	1 kg	8.00—12.00	—	10.00—16.00	18.00	"
Körte I.	1 kg	22.—	—	26.—	30.—	"
" II.	1 kg	10.00—12.00	—	12.00—16.00	15.00—20.00	"
Ringló I.	1 kg	18.—	—	20.—	22.—	"
" II.	1 kg	8.00—10.00	—	12.00—14.00	13.00—16.00	"
Barack I.	1 kg	26.—	—	30.—	33.—	"
" II.	1 "	20.—	—	22.—	25.—	"
Kis barack I.	1 "	18.—	—	22.—	25.—	"
" II.	1 "	12.—	—	14.—	16.—	"
Őszi barack I.	1 "	42.—	—	48.—	55.—	"
" II.	1 "	24.—	—	28.—	32.—	"
Kukorica, nagy cső	1 db	1.—	—	2.—	2.50	"
" kis "	1 "	0.50	—	1.—	1.20	"

Az első ár a termelőt, a második a nagykereskedőt illeti, a harmadik piaci ár és negyedik a kereskedéseknek szól.

Az árak 1943. augusztus 2-án lépnek életbe.

Az angolszászok álmodoznak

Amszterdam, július 30.

Az angolszász szövetségek közeli közlése értekezlet Hot Springsben összeült. A munkálatok főcélja azoknak a korlátozó oknak megállapítása, amelyeket a szövetségesek győzelem esetén az európai kenyérmagvak, főleg a buza- és burgonyatermelés terén előírnának.

KERESÜNK azonnali belépésre 787

Cselédei
és
házi szolga',
aki biciklizni is tud és nem iszapos.
OSZTÓ vendéglő, BECSKEREK.

20 éves, fiatal iparos házas-ság céljából megismerkedne 17—18 éves leánnyal.
Fényképpel ellátott leveleket „Keresem a párom” jeligére a kiadóhivatalba kérek. 788

Jobb családból származó, középkorú nő
házas-e önnöi
álast keres.
Cím a kiadóhivatalban. 790

Rádióműsor

Szombat, július 31.

Budapest I.

10.15 Zenekari muzsi a. — 11.00 Liszt Ferenc halálának 57. évfordulóján. Gyász-mise közvetése a Ferenc endiek belvárosi templomából. — 12.10 Rádiózenekar — 200 egyveleg. — 3.00 A rádiózenekar masorából. — 5.00 Táncczene. 5.50 „Eitunt a segesvári csatában”. Petőfi halálévfordulóján Petőfi verseiből előad Pataky Jenő. — 6.00 Biszt. ic ky libor hegedű. — 6.20 Hangképek innen-onnan. — 7.00 A Székesfővárosi Zenekar hangversenyének közvetítése a Székesfővárosi Keptár kertjéből. — 8.00 Műteremszok. Látogatás Pátzay Pál szobrászművész műtermében. — 9.05 A végekről. Bárdosi-Nemeti János, Mész László, Tompa László és V. Ródsághy Béla verseiből előad Táray Ferenc. — 9.20 Guczy Barnabás zenekarának masorából. — 10.10 Kámit szel?

Vasárnap, augusztus 1.

Budapest I.

7.30 Fohász. — Szombat. — Reggeli zene. — 8.15 Hírek. — 8.30 Oszinte beszéd. — 9.00 Unitarius istentisztelet a Károly utcai templomból. — 10.00 Egynazi zenekar szel. beszéd a budavari Károly utcai templomból. — 11.10 É. angé. kus istentisztelet a Deak-terti templomból. — 12.15 Levente masor. — 12.55 A Budapesti non-ved óraszelő zene a a. — 2.00 Művész-lemez. — 3.00 a) Milyen lakarmány-nő, enyest vessem o s el a szeged? (B. Ódás). — b) Cselém jesség a háztartásban (É. Ódás). — 3.45 „Dalok a falud” Füzess Mária és Füzess László e ekel. — 5.00 „Lán. O. J. a. k. evessuna”. — 6.45 A magyar. sor. vité. Bodor Alad. I. trefas. beszéd. Kolt. énye. — 6.10 Sz. a. o. t. zene. — 7.00 „Mindenköl. mindeklék”. — 8.00 Az o. o. k. svajc. A magyar Rádió e tje. svajc. bevezet. unnepe. Közreműködők Sz. e. y. E. a. — 8.10 Fellegi Ferenc. — 10.15 Sz. o. se. szel. muzsi a.

A szerkesztésért és kiadásért felel.

Ozvegy dr. Mara Jenőné

Ort (Herrén) ucca 7.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.

Beosztás: Nagybecskerek